

FYLKESMANNEN I OSLO OG AKERSHUS
Miljøvern avdelingen

ØRAS MILJØSTASJON DAL SKOG - KONTROLLRAPPORT

Bedriftsnr. 974 706 814 Anleggsnr. 0235.0030.01 Kontrollnr. 2012.015.I.FMOA Saksnr. 2012/8931 Rapportdato: 21.6.2012

Opplysninger om virksomheten

Navn	Øvre Romerike Avfallsselskap IKS (ØRAS), Miljøstasjon Dal Skog, gjenvinningsstasjon og sortering næringsavfall.
Organisasjonsnr.	971040610
UTM(32)-koordinater	(289457, 621700)
Besøksadresse	Sætrevegen 21, Mogreina
Postadresse	2054 Mogreina
Telefonnr.	63 92 78 95, 905 28 410
E-post	pal.torneby@oeras.no
NACE-kode	38.110 – Innsamling av ikke-farlig avfall

Opplysninger om kontrollen

Kontrolldato	24.4.2012
Virksomhetens representanter	Daglig leder Pål Torneby, ass. daglig leder Reidar Hansen, driftssjef Arild Snekkerhaugen
Fylkesmannens kontrollører	Lotte Oddaker og Kjersti Aastorp Hirth
Bakgrunn for kontrollen	Farlige avfallsfraksjoner i byggavfall
Tema for kontrollen	<ul style="list-style-type: none">• Mottakskontroll byggavfall• Sortering farlig byggavfall• Håndtering farlig byggavfall• Internkontrollrutiner: risikovurderinger og tiltak, beredskap opplæring og kompetanseutvikling, avvikssystem.

Sammendrag av resultat

Fylkesmannen avdekket 1 avvik under kontrollen. Dette er:

1. Miljørisikovurderingen er mangelfull.

Avviket er beskrevet på side 4.

Det er i tillegg gitt 5 anmerkninger. Disse er:

1. Virksomhetens mottakskontroll kan forbedres.
2. Virksomhetens tilrettelegging for oppbevaring av utsorterte fraksjoner fra næringsavfall og hytterrenovasjon kan forbedres.
3. Oppfølgingen av avvik i hytterrenovasjonen kan forbedres.

4. Virksomhetens mellomlagring av isolerglass kan forbedres.
5. Virksomhetens sorteringsveileder (for medarbeidere) kan forbedres.

Anmerkningene er beskrevet på side 5-6.

Definisjoner

Avvik: Defineres som mangel på oppfyllelse av krav fastsatt i eller i medhold av helse, miljø- og sikkerhetslovgivningen. Dette innebærer for eksempel overtredelse av krav i forurensningsloven, forskrifter hjemlet i forurensningsloven eller krav og vilkår i utslippstillatelser eller dispensasjoner.

Anmerkning: Defineres som et forhold tilsynsetatene mener det er nødvendig å påpeke for å ivareta helse, miljø og sikkerhet, og som ikke omfattes av definisjonen for avvik. Dette kan f.eks. være mangler eller svake punkter ved virksomhetens utstyr, styresystemer eller arbeidsmåte.

Aktuelt regelverk

- Forskrift om systematisk, helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) §§ 4 og 5.
- Lov om forurensinger og om avfall (forurensningsloven) § 7.
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften), kapittel 11 farlig avfall, med vedlegg.

Se www.klif.no/regelverk/ eller www.regelhjelp.no.

Farlig byggavfall

Byggavfall kan inneholde miljøgifter. Feil håndtering av slikt avfall kan være en kilde til forurensning, og skade helse og miljø. Det er viktig å behandle dette avfallet på en forsvarlig måte. Avfallsforskriften kap. 11 farlig avfall.

Det gjøres stadig nye funn av farlige stoffer i byggavfall, særlig i avfall fra rive- og renoveringsarbeid. Noen eksempler:

- Klorparafiner i fugelim og gummilister i isolerglassvinduer og –ytterdører.
- Krom, kobber og arsen (CCA), evt. tinn (TBT) i impregnerte vinduskarmer.
- Ftalater i vinylbelegg og –lister. Det er også funnet bly, asbest, PCB og klorparafiner i vinyl.
- Rester av ozonskadelige gasser i blåste isolasjonsmaterialer: Plater av ekspandert polystyren (EPS) og ekstrudert polystyren (XPS), og polyuretanskum og –paneler (PUR).
- Bromerte flammehemmere i isolasjonsmaterialer: Cellegummi og XPS.

Innhold av miljøgifter i de ulike materialene kan variere etter produksjonsår. Se informasjonsark fra Klima- og forurensningsdirektoratet (Klif) som viser de vanligste typene

farlig avfall fra bygg og anlegg. Informasjonsarket kan lastes ned fra

<http://www.klif.no/no/Publikasjoner/Publikasjoner/2011/Juli/Farlig-avfall-fra-bygg-og-anlegg/>

Resultat fra kontrollen

Avvik

Det ble funnet følgende avvik som resultat av Fylkesmannens kontroll:

Avvik 1: Miljørisikovurderingen er mangelfull.

Avvik fra: Internkontrollforskriften § 5, 2. ledd, punkt. 6.

Grunnlag for avviket:

Virksomheten har foretatt en rekke risikoanalyser i forhold til arbeidsmiljø og sikkerhet, men har i mindre grad vurdert risiki for ytre miljø når det gjelder gjelder avfall, byggavfall og farlig avfall.

Det er ikke gjennomført risikoanalyse og –vurdering av bruk av tungmasser på deponiet, eller flytting av sorteringsplaten.

Kommentarer:

Endringer på et anlegg eller i en prosess av betydning skal utløse risikoanalyse.

Alle ledd (mottak, sortering, mellomlagring, omlasting, viderelevering, disponering) i prosesser vedrørende håndtering av avfall, byggavfall og farlig avfall må inngå i virksomhetens risikoanalyser, også med tanke på risiko for ytre miljø.

Oppfølging og tilbakemelding:

En plan med egen satt frist for gjennomføring av miljørisikoanalyser og -vurdering bes sendt Fylkesmannen. Tilbakemeldingen må omfatte en beskrivelse av utvalgte tema og fremgangsmåte.

Anmerkninger

Det ble gitt følgende anmerkninger som resultat av Fylkesmannens kontroll:

Anmerknning 1: Virksomhetens mottakskontroll kan forbedres.

Observasjoner

Virksomheten mottar næringsavfall og hytterenasjon for sortering. Ved kontrollen ble det observert ulovlige avfallsfraksjoner som vinylgulvbelegg og isolerglassvindu (knust) i avfallet på sorteringsplaten, og kreosot-stolper og PUR-paneler ved sorteringen.

Virksomheten mottar jord, sand, grus, stein, betong, murstein, asfalt m.v. fra husholdningene. Ved levering av denne type masser blir ikke avfallsbesitter spurt om byggavfallets type og opprinnelse, egenskaper og innhold, e.l. Massene brukes som fyll i interne veier oppå deponiet. Det er ikke etablert rutine for prøveuttak og analyser før disponering av massene.

Kommentarer

Vinylgulvbelegg kan inneholde bl.a. ftalater, materialer i isolerglass kan inneholde PCB eller klorparafiner, og PUR kan være blåst med (H)KFK-gasser. Altså er dette byggavfallet mulig farlig avfall. Kreosot-impregnert trevirke er farlig avfall. Farlig avfall er ikke tillatt mottatt sammen med blandet avfall til sortering.

Betong, murpuss, avrettingsmasse, fugemasse, m.v. er bygningsmaterialer som kan inneholde farlige stoffer som gjør avfallet til farlig avfall. Avrenning fra slikt avfall kan inneholde farlige stoffer. Som avfallsbesitter har virksomheten ansvar for å fremskaffe informasjon om bl.a. avfallets innhold og egenskaper, for å kunne vurdere hvordan avfallet kan disponeres.

Anmerknning 2: Virksomhetens tilrettelegging for oppbevaring av utsorterte fraksjoner fra næringsavfall og hytterenasjon kan forbedres.

Observasjoner

Ved kontrollen ble det observert at det ikke var plassert ut containere eller andre beholdere for oppbevaring av ulovlig avfall som sorteres ut fra blandet avfall. Eksempelvis lå PUR-paneler og kreosotstolper lagret på bakken ved siden av sorteringsplata. Det var ikke tilrettelagt oppbevaring for farlig avfall som vinylgulvbelegg, isolerglass og isolasjon.

Kommentarer

Det bør tilrettelegges for forsvarlig (midlertidig) oppbevaring av farlig avfall ved sorteringsplaten.

Anmerkning 3: Oppfølgingen av avvik i hytterenasjonen kan forbedres.

Observasjoner

Virksomheten mottar hytterenasjon for sortering. Ved kontrollen ble det observert ulovlige avfallsfraksjoner som vinylgulvbelegg og isolerglass (knust) i avfallet på sorteringsplaten.

Ulovlig avfall som sorteres ut blir ført i en egen avvikslogg. I 2011 var det over 400 avvik (funn av ulovlig avfall) i hytterenasjonen. I avviksloggen er det som oftest ikke oppgitt hva slags ulovlig avfall utover for eksempel ”EE-avfall” og ”farlig avfall”.

Kommentarer

Differensiering ved registrering av ulovlig avfall kan være nytting for å kartlegge hva slags avfall det dreier seg om, hvor hyppig det forekommer og hvor (kommune, hyttegrend) avfallet stammer fra. Slik informasjon kan gi grunnlag for en mer målrettet avviksbehandling og informasjon til kundene, slik at antall avvik i hytterenasjonen reduseres ytterligere.

Anmerkning 4: Virksomhetens mellomlagring av isolerglass kan forbedres.

Observasjoner

Ved kontrollen ble det observert isolerglassvinduer stående på bakken utenfor hallen for lagring av farlig avfall.

Kommentarer

Isolerglass er farlig avfall som må sikres mot uhell.

Anmerkning 5: Virksomhetens sorteringsveileder (for medarbeidere) kan forbedres.

Observasjoner

Medarbeidere på gjenvinningsstasjonen har en sorteringsveileder til hjelp i arbeidet. Veilederen beskriver (kun i tekst) mange ulike typer avfall som skal sorteres. I tillegg inneholder den mange ”spørsmål-og-svar”. I sorteringsveilederen er ikke farlig avfallsfraksjoner i byggavfall uthevet som farlig avfall.

Kommentarer

Også farlig byggavfall bør utheves i sorteringsveilederen. Virksomheten bør også se muligheten for å gi veilederen en form som gjør den mer praktisk å bruke ute på gjenvinningsstasjonen og i opplæringen av nye medarbeidere.

Annet

Andre observasjoner fra kontrollen – funn som ikke er avvik eller anmerkninger.

Virksomheten gebyrlegger kunder som kommer med avfall i ikke-gjennomsiktige sekker. Det skal brukes gjennomsiktige plastsekker. Avfall i ikke-gjennomsiktige sekker kan bli kontrollert, og kunder kan bli pålagt å sortere avfallet i slike sekker, eller eventuelt omlaste over i gjennomsiktige sekker.

Gjenvinningsstasjonen er tilrettelagt for utsortering av bl.a.:

- Rene masser (betong m.v.)
- Tykkimpregnert trevirke
- Behandlet (malt, lakkert, limt) trevirke
- Rent trevirke
- Gips
- Papp og papir
- Husholdningsplast
- Plastfolie
- Hardplast
- Plastkanner
- Metall
- Porselen, keramikk, glass, isolasjon (glava o.l.), takpapp
- Møbler og madrasser
- Gulvbelegg
- Blåst isolasjon og isolasjon med bromerte flammehemmere
- Asbest
- Isolerglassvinduer og –ytterdører med PCB eller klorparafiner

Medarbeiderne på gjenvinningsstasjonen fører statistikk over hvor ofte de retter opp i feil i sorteringene. Virksomheten får også foretatt plukkanalyser av sorterte avfallsfraksjoner. Dataene brukes til å vurdere effekten av informasjonen som gis publikum. Virksomheten oppgir å få sjelden meldinger om feil i sorteringen fra nedstrømsmottakere.

Oppbevaringen av farlig avfall og ee-avfall virker godt tilrettelagt, og det er godt med plass for logistikken.

Nye medarbeidere får opplæring gjennom fadderordning. Opplæringsmidler er blant annet sorteringsveileder og plansjer. Alle faste ansatte skal gjennomføre 2-dagers kurs i farlig avfall (Norsas), og skal etter hvert gjennomføre 1-dags oppfriskningskurs. Alle medarbeidere oppfordres til å ta fagbrev i gjenvinningsfaget. Behov for kompetanseutvikling meldes fortløpende og ved medarbeidersamtale.

Bilder fra kontrollen:

Betongavfall brukes som fyllmasse i veier på deponiet.

Betongavfall m.v. fra husholdningene.

Vinylgulvbelegg og knuste isolerglassvinduer i næringsavfall/hytterrenovasjon tippet på sorteringsplate.

Ved sorteringsplaten: Sandwich-paneler med PUR (fra kjølerom?). Kreosot-stolper.

Isolerglassvinduer oppbevart på bakken utenfor hallen for oppbevaring av farlig avfall.